

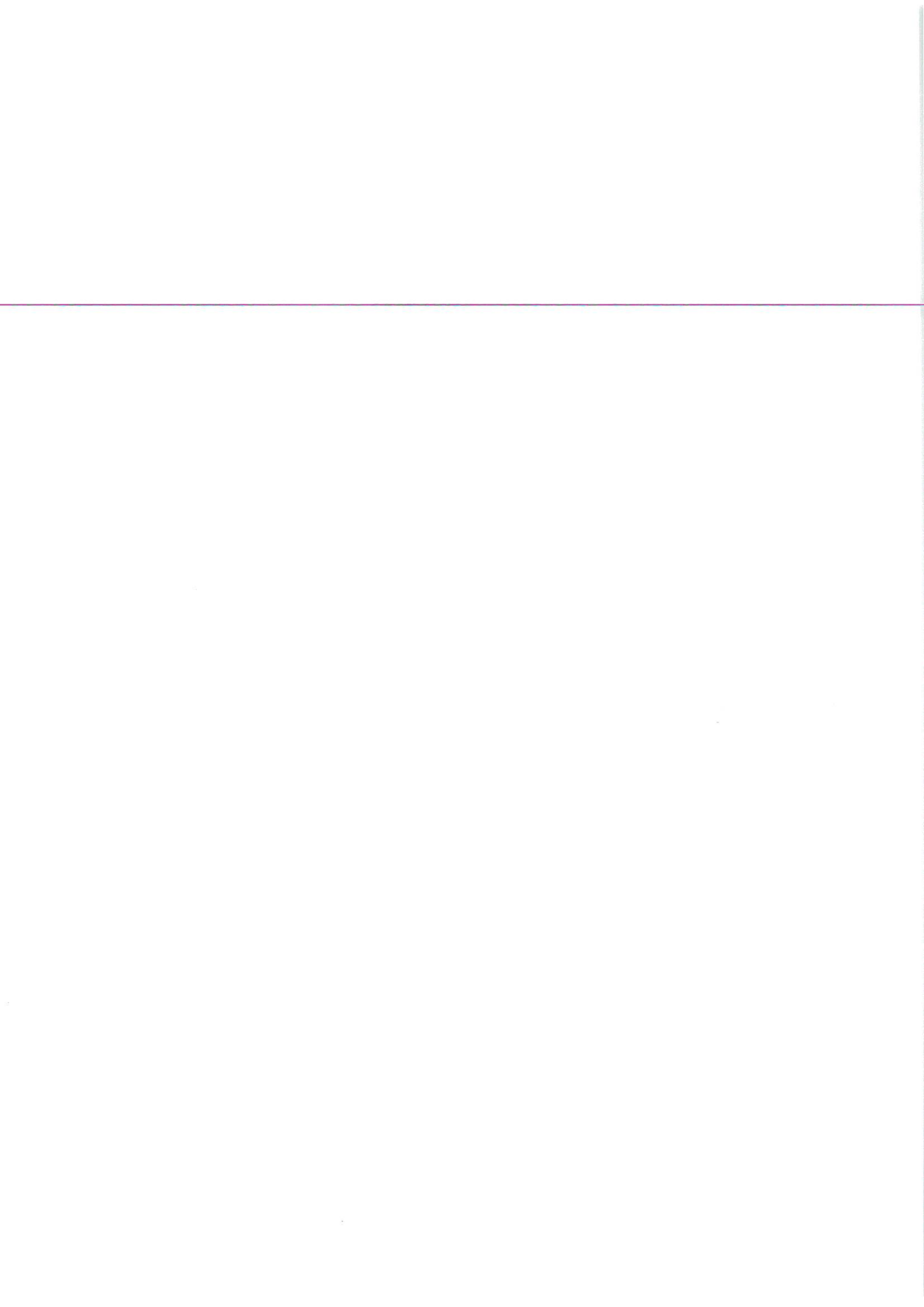

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

**Raport z realizacji
„Kujawsko-Pomorskiego Programu Wspierania Rodziny
na lata 2014-2022”**

za rok 2022

Departament Spraw Społecznych i Zdrowia
Toruń, marzec 2023

Spis treści

Spis treści	1
Wstęp.....	2
CEL 1: Poprawa funkcjonowania rodziny w środowisku lokalnym poprzez tworzenie społecznej sieci jej wsparcia	2
CEL 2: Zwiększenie dostępności usług dla rodzin ze szczególnymi potrzebami.....	15
CEL 3: Wzmocnienie rodzicielstwa i poprawa funkcjonowania pieczy zastępczej	16
Podsumowanie	22

Wstęp

„Kujawsko-Pomorski Program Wspierania Rodziny na lata 2014-2022” zwany dalej Programem, został przyjęty przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego uchwałą Nr 26/902/14 z dnia 25 czerwca 2014 r.

Niniejszy raport, obejmujący cały rok 2021, przygotowano w celu przedłożenia Komisji Pracy, Pomocy Społecznej i Bezpieczeństwa Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego¹.
Raport przygotowano zgodnie z Tabelą monitorowania realizacji „Kujawsko-Pomorskiego Programu Wspierania Rodziny na lata 2014-2022”² opisującą cele i wskaźniki realizacji Programu.

Program jest realizowany w oparciu o plan działań przygotowywany corocznie. Plan działań na rok 2022 został przyjęty Uchwałą Nr 3/71/22 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 stycznia 2022 r.

CEL 1: Poprawa funkcjonowania rodziny w środowisku lokalnym poprzez tworzenie społecznej sieci jej wsparcia.

Działania zaplanowane dla realizacji tego celu to:

1. Utworzenie Regionalnego Centrum Wspierania Rodziny (docelowo Regionalne Centrum Wspierania Rodziny będzie wspierać tworzenie sieci Lokalnych Centrów dla Rodzin w województwie kujawsko-pomorskim)
2. Wszechstronna promocja rodziny
3. Wspieranie rodzin w pełnieniu opieki nad osobami niesamodzielnymi realizowana przez inne podmioty w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

Ad. 1.

W 2022 r. prowadzono projekt pn. „Rodzina w Centrum 3”. Celem jest zwiększony dostęp do usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej w formach zdeinstytucjonalizowanych w województwie kujawsko-pomorskim do 31.12.2023 r. W imieniu Samorządu Województwa liderem przedsięwzięcia jest Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu.

I. Wsparcie rodzin

W ramach projektu rodziny objęto: specjalistycznym poradnictwem rodzinnym, mediacjami, terapią, superwizją, grupami wsparcia, warsztatami socjoterapeutycznymi, warsztatami dla osób przebywających i opuszczających pieczę zastępczą, a rodziców naturalnych i zastępczych warsztatami motywującymi, wzmacniającymi oraz podnoszącymi ich umiejętności i kompetencje w pracy z dziećmi i młodzieżą szczególnie w sytuacjach

¹ Załącznik do uchwały Nr 26/902/14 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 czerwca 2014 r. – Kujawsko-Pomorski Program Wspierania Rodziny na lata 2014 - 2022, s. 34.

²Jw., Tabela1, s. 32-34.

trudnych, wynikających z różnych zagrożeń. Partner projektu – Fundację Daj Szansę, prowadziła działania profilaktyczne, diagnostyczno-terapeutyczne w obszarze zaburzeń FASD.

➤ W ramach projektu wsparcie otrzymały: osoby przebywające w pieczy zastępczej; osoby opuszczające pieczę zastępczą; osoby w rodzinach przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo - wychowawczych (w tym rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny); osoby sprawujące rodzinną pieczę zastępczą; kandydaci do sprawowania rodzinnej pieczy zastępczej; osoby prowadzące rodzinne domy dziecka i dyrektorzy placówek opiekuńczo - wychowawczych typu rodzinnego; inne osoby, których udział w projekcie jest niezbędny do skutecznego wsparcia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Kontynuowano wsparcie dla wychowanków placówek opiekuńczo wychowawczych z województwa kujawsko – pomorskiego.

We wszystkich powiatach ziemskich (19) i grodzkich (4) funkcjonowały 23 Centra Wspierania Rodziny.

➤ W Centrach realizowano usługi wsparcia rodziny i pieczy zastępczej w następujących formach:

- Specjalistyczne poradnictwo rodzinne, (łącznie: 10669 h/porad), w tym:
 - poradnictwo pedagogiczne (3148 h)
 - poradnictwo psychologiczne (4694 h)
 - poradnictwo psychiatryczne (239 porad)
 - poradnictwo logopedyczne (2588 h)
- Mediacje rodzinne (310 h)
- Terapia rodzinna (1735 h)
- Superwizja rodzin zastępczych (257 h)
- Grupy wsparcia (158)
- Warsztaty dla rodziców (179)
- Zajęcia animacyjne (157)
- Warsztaty dla dzieci i młodzieży, w tym socjoterapeutyczne (150)
- Warsztaty „Moje emocje” (38 cykle)
- Warsztaty dla przebywających i opuszczających pieczę zastępczą (111)
- Grupy wsparcia dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej (30)

Łącznie zrealizowano 13 794 usług wsparcia rodziny.

Usługami wsparcia rodziny objęto 2 156 osób.

II. Działania na rzecz deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej

W powiatach podejmowane były działania skierowane do lokalnych środowisk o charakterze edukacyjnym i świadomościowym. Ich celem było przekazanie wiedzy nt. rodzinnych form pieczy zastępczej, realiów ich funkcjonowania, korzyści dla przebywających w nich dzieci, problemów z jakimi rodziny zastępcze borykają się na co dzień; działania te miały zwiększyć wiedzę o idei rodzinnych form pieczy zastępczej i przyczynić się do pozyskania kandydatów na rodziny zastępcze. Podczas spotkań przekazywano wiedzę o potrzebie

deinstytucjonalizacji, tj. tworzenia nowych małych, profesjonalnie przygotowanych rodzin zastępczych.

Zrealizowano 29 spotkań na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, w których wzięło udział 1246 osób.

Zorganizowano 2 szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej w których wzięło udział 32 osoby.

III. Doskonalenie osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą

Działanie to ma na celu doskonalenie kadry (rodziny zastępcze, prowadzący rodzinne domy dziecka i dyrektorzy placówek opiekuńczo-wychowawczych do 14 dzieci).

Tematyka szkoleń/kursów obejmowała:

SZKOLENIA

- Trening uważności w pracy z dziećmi i młodzieżą.
- Terapia dzieci z zaburzeniami lekowymi – 2 szkolenia
- Metody pracy z wychowankiem uciekającym z pieczy zastępczej.

Zorganizowano 4 szkolenia dla 72 osób.

KURS SPECJALISTYCZNY

- Trening komunikacji i zarządzania emocjami

Zorganizowano 1 kurs dla 19 osób.

Łącznie we wszystkich formach szkoleniowych w poszczególnych działaniach przeszkolono 123 osoby.

IV. Działania diagnostyczno-terapeutyczne w obszarze zaburzeń FASD

W ramach współpracy z Fundacją „Daj szansę” zrealizowano 72 diagnozy dzieci w kierunku FASD, z których skorzystało 72 osoby oraz 22 terapie, z których skorzystało 22 osoby.

Kwota poniesionych wydatków w 2022 na realizację wsparcia merytorycznego na rzecz rodziny i pieczy zastępczej w ramach projektu „Rodzina w Centrum 3” (RPKP.09.03.02-04-0068/20) wyniosła 6 141 430,46 zł, w tym: wydatki ROPS w kwocie łącznej 688 336,61 zł, oraz wydatki Partnerów projektu w wysokości: 5 453 093,85 zł (w tym wkład własny 677 324,00zł, wkład w projekcie stanowią świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej).

Ad. 2. Kolejnym działaniem wynikającym z Programu jest wszechstronna promocja rodziny, poprzez kampanie, seminaria, konferencje, szkolenia itp. przybliżające założone i już realizowane cele polityki prorodzinnej. Działania te służą rozwojowi i wzmocnieniu potencjału oraz kompetencji rodziny, społeczności lokalnej oraz prezentacji dobrych praktyk

prorodzinnych w regionie. Promocja pozytywnego wizerunku rodziny poprzez wspieranie i organizację działań na rzecz edukacji środowiska lokalnego, podnosi społeczną świadomość roli rodziny. Działania na rzecz rodzin podejmowane przez Departament Spraw Społecznych i Zdrowia w 2022 roku realizowane były poprzez:

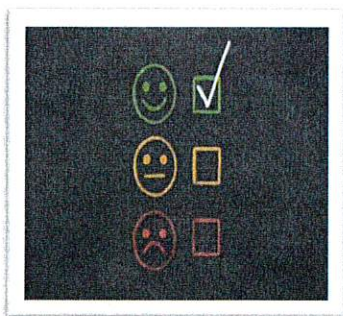
1) Wsparcie informacyjne (dostarczanie potrzebnych informacji i porad dla lepszego funkcjonowania rodzin) w formie szkoleń, seminariów, spotkań czy publikacji:

a) Szkolenie „Procedura odebrania dziecka” – 3, jednodniowe szkolenia.

Celem szkoleń było podniesienie kompetencji zawodowych pracowników pomocy społecznej z regionu w zakresie prawidłowego stosowania procedury odebrania dziecka w związku z przemocą w rodzinie, w tym m.in. właściwej oceny bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia dziecka, głównych zasad postępowania w zakresie zastosowania art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz obowiązków poszczególnych osób, uczestniczących w procedurze odebrania dziecka. Spotkania odbyły się *20 kwietnia w Toruniu, 21 kwietnia we Włocławku oraz 23 maja w Bydgoszczy.*

Program szkolenia był stały dla wszystkich miejscowości, szkolenie prowadzone było w formie warsztatowej oraz wykładowej z elementami dyskusji oraz case study. Realizatorem szkolenia była firma PO MOST Knowledge & Skills Bożena Wołoszyn. W trzech edycjach szkoleń wzięło udział 73 osób z całego regionu.

Uczestnicy deklarowali bardzo duże zadowolenie z udziału w szkoleniu. W ankietach ewaluacyjnych nie tylko bardzo wysoko ocenili przygotowanie merytoryczne wykładowcy i sposób prowadzenia zajęć, ale również przydatność tematyki dla praktyki zawodowej.

b) Szkolenie „Praca z rodziną oparta na potencjałach” - 3, dwudniowe szkolenia.

Celem szkolenia było wzmocnienie i rozwój umiejętności pracy z rodziną i dzieckiem. Tematyka szkolenia skupiła się na pracy socjalnej z rodziną opartej na zasobach, metodzie pracy z rodziną na jej różnych etapach istnienia i z różnymi problemami, pracy z rodziną poprzez wzmacnianie potencjału rodziny, pracy z rodziną w jej naturalnym środowisku, prezentacji metod pracy z rodziną pozostającą w kryzysie m.in. PSR-podejścia skoncentrowanego na rozwiązaniach. Spotkania odbyły się: *26-27 września w Bydgoszczy, 3-4 października we Włocławku oraz 17-18 października w Toruniu.* Program szkolenia był stały dla wszystkich miejscowości, szkolenie prowadzone było w formie warsztatowej oraz wykładowej z elementami dyskusji oraz case study. Realizatorem szkolenia była firma Centrum Rozwiązań, którą reprezentowali: Artur Lewiński oraz dr hab. Jacek Szczepkowski posiadający wieloletnie doświadczenie w branży szkoleniowej. W trzech edycjach szkoleń wzięło udział 70 osób z 17 ośrodków pomocy społecznej z całego regionu. Z przeprowadzonych po szkoleniu ankiet wynika, że uczestnicy zajęć byli zadowoleni z poziomu i sposobu jego realizacji, jednocześnie zgłosili swoje zapotrzebowanie na kolejne tematy szkoleń.

- c) Szkolenie "Przemoc w rodzinie – prawidłowa diagnoza sytuacji i wybrane strategie pomagania osobom doznającym przemocy" – jednodniowe szkolenie

Zajęcia odbyły się 7 listopada w Toruniu – w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego przy Placu Teatralnym 2. W szkoleniu wzięło udział 26 pracowników socjalnych z kujawsko-pomorskich ośrodków pomocy społecznej. Wśród uczestników szkolenia były osoby z krótkim stażem pracy (najkrótszy to 3 miesiące, a z najdłuższy to niespełna 4 lata pracy jako pracownik socjalny), które poza wysłuchaniem prezentacji miały możliwość zadawania licznych pytań i aktywnego udziału w proponowanych ćwiczeniach. Zajęcia prowadziła Bożena Wołoszyn – absolwentka Instytutu Profilaktyki Społecznej i Resocjalizacji Uniwersytetu Warszawskiego, terapeuta Terapii Skoncentrowanej na Rozwiązaniach (TSR), mediator, członek Towarzystwa Superwizji Pracy Socjalnej.

- d) Seminarium „Możliwości i formy realizowania działań w służbie na rzecz drugiego człowieka”

Seminarium było zorganizowane przez Departament Spraw Społecznych i Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu w dniu 18 listopada w Kujawsko-Pomorskim Teatrze Muzycznym w Toruniu.

Celem seminarium było zaprezentowanie rozwiązań i upowszechnianie dobrych praktyk w zakresie rozwiązywania problemów w szeroko rozumianej polityce społecznej. Przedsięwzięcie jest też szansą nawiązania bezpośrednich kontaktów pomiędzy instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi czy wymiana wiedzy pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w realizacji projektów na rzecz osób potrzebujących wsparcia.

- e) Debaty o rodzinie

W związku z podjęciem przygotowań do prac nad *Kujawsko-Pomorskim Programem Wspierania Rodziny na lata 2023-2028 Rodzina jest najważniejsza* zorganizowano cykl spotkań-debat z przedstawicielami samorządów, instytucji działających na rzecz rodziny i działaczami społecznymi w 3 miastach województwa – 10 maja w Inowrocławiu, 17 maja w Brodnicy oraz 14 czerwca we Włocławku.

Celem cyklu było stworzenie przestrzeni do refleksji merytorycznej na temat aktualnych wyzwań stojących przed rodzinami w naszym regionie, rozpoznanie ich potrzeb i potencjału oraz zebranie i wymiana doświadczeń, dobrych praktyk.

Rezultatem obrad było zebranie katalogu propozycji rozwiązań usprawniających funkcjonowanie rodziny. Tezy i stwierdzenia, które zostały wypracowane w trakcie debat pomogły zdefiniować kierunki i zakres interwencji oraz stały się jednym z elementów diagnozy społecznej, będącej podstawą do opracowania ww. dokumentu.

f) „Święto Rodziny” Departament Spraw Społecznych i Zdrowia we współpracy z fundacją „Rodzice Dzieciom Fundacja Dobrej Edukacji” zorganizował spotkania dla rodzin pod nazwą „Święto Rodziny”.

Odbyły się dwie edycje spotkań: 28 maja we Włocławku oraz 24 września w Grudziądzu. Celem wydarzeń było wzmacnianie rodzin w województwie kujawsko-pomorskim, promowanie pozytywnych przykładów i postaw

rodzicielskich, upowszechnianie dobrych wzorców, rozwoju kompetencji ojcowskich i macierzyńskich, tworzenia przestrzeni dla aktywności rodziców z dziećmi oraz wzmacnianie więzi międzyludzkich. Spotkania objęły warsztaty kompetencji rodzicielskich dla rodziców (klub mam i klub ojcowski). Pośród poruszanych tematów znalazły się zagadnienia dotyczące sposobów rozwijania swojego macierzyństwa i ojcostwa oraz warsztaty na temat wyzwań wychowania dzieci. Oprócz zajęć grupowych była także możliwość skorzystania z indywidualnych konsultacji i porady doradcy wychowawczego – psychologa, terapeuty.

Dodatkowo, poza zajęciami tylko dla rodziców, przygotowane zostały animacje dla dzieci oraz aktywności, w których mogły wziąć udział całe rodziny, m.in. piłkarzyki (profesjonalne stoły do mini-turnieju drużyn rodzinnych) i rodzinny turniej dart'a, modelarstwo, planszówki czy makramy.

Wydarzenie zostało poprzedzone promocją spotkań poprzez media elektroniczne, tym poprzez fanpage fundacji na portalu społecznościowym. Przeprowadzono nabór uczestników, tj. rodzin z dziećmi z regionu. W dwóch tegorocznych edycjach spotkania uczestniczyło 131 osób.

g) Jubileusz 100-lecia obecności Sióstr Misjonarek Świętej Rodziny w Chełmnie

W roku bieżącym miał miejsce jubileusz 100-lecia obecności Sióstr Misjonarek Świętej Rodziny w Chełmnie. Konferencja, odbyła się 17 września w Kinoteatrze RONDO w Chełmnie, była elementem wszechstronnej promocji oraz wzmacniania naturalnych sił rodziny i miała na celu rozwój i zwiększenie potencjału oraz kompetencji rodziny, społeczności lokalnej.

2) Wsparcie wartościujące (wzmacnianie wartości rodziny, promocja dietności i „wartości dziecka”, ukazanie pozytywnych aspektów modelu rodziny z większą liczbą dzieci oraz promowanie i wzmacnianie ojcostwa) realizowane poprzez:

a) Konkurs literacki „Mój ojciec – dobrze być razem”

Konkurs przeznaczony dla dzieci i młodzieży w wieku 13-20 lat na pracę pisemną na temat pozytywnej roli ojca w relacji z dzieckiem. Konkurs jest dedykowany celowo dla tej grupy wiekowej, ze względu na to, iż to w tym okresie rozwojowym następuje osłabienie więzi

z rodzicami i spadek ich autorytetu, a szczególnie autorytetu ojca. Również, wg wszelkich badań i statystyk, coraz więcej dzieci i młodzieży wychowuje się w rodzinach bez ojca, stąd też istnieje potrzeba zwrócenia uwagi młodzieży na postawę ojca i budowanie relacji ojca z dzieckiem czy młodym człowiekiem. Konkurs ma nie tylko przyczynić się do poprawy relacji młodzieży z ich ojcami, ale też wytwarzać w młodych ludziach refleksję nad swoimi postawami rodzicielskimi w przyszłości.

Cel konkursu :

- zaprezentowanie pozytywnego wizerunku ojcostwa i ojca z perspektywy dziecka,
- propagowanie wspólnego spędzania czasu i uczestnictwa ojców w życiu dzieci,
- kreowanie wartości prorodzinnych.

W tym roku konkurs zorganizowany został po raz siódmy. Na tegoroczną edycję wpłynęły prace autorstwa 67 uczniów, z 33 szkół naszego regionu, a nad ich powstaniem sprawowało opiekę 32 nauczycieli.

W dniu 20 maja 2022 r. w siedzibie Departamentu Spraw Społecznych i Zdrowia w Toruniu, odbyło się posiedzenie Komisji Konkursowej, która podjęła decyzję o przyznaniu nagród w dwóch kategoriach: „szkoły podstawowe” oraz „szkoły ponadpodstawowe”. Ponadto zadecydowano o przyznaniu wyróżnień za prace nadesłane przez pięcioro uczniów. Zgodnie z regulaminem konkursu przyznane zostały również nagrody dla nauczycieli, pod opieką których powstawały nagrodzone prace.

b) Promocja wartości rodziny i konieczność działań wspierających rodzinę poprzez tworzenie programów i systemów wsparcia zarówno w samorządach jak i innych instytucjach i środowiskach zawodowych i społecznych, poprzez dystrybucję materiałów promocyjnych

Przygotowanie materiałów promocyjnych w postaci butelek z pokrowcem z neoprenu oznakowanym logo promującym wartości rodzinne. Materiały promocyjne zostały rozdysponowane wśród odbiorców działań realizowanych w ramach „Kujawsko-Pomorskiego Programu Wspierania Rodzin”.

3) Wsparcie integrujące (wzmacnianie więzi rodziny ze środowiskiem lokalnym, budowanie społecznych koalicji złożonych z lokalnych samorządów, biznesu, organizacji

pozarządowych na rzecz rozwoju i wsparcia rodziny, wzmocnienie działań na rzecz międzypokoleniowej integracji rodzin) realizowane poprzez:

a) Działania Wojewódzkiej Rady ds. Polityki Senioralnej przy Marszałku
Województwa Kujawsko-Pomorskiego

W roku 2022 odbyły się 3 posiedzenia Wojewódzkiej Rady ds. Polityki Senioralnej przy Marszałku Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

W dniu 10 marca odbyło się IX posiedzenie II kadencji Wojewódzkiej Rady ds. Polityki Senioralnej. Przewodnicząca poinformowała uczestników posiedzenia, że w dniu 7 marca odbyło się Nadzwyczajne Forum Samorządowe Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Wiązało się to z faktem, iż wspólnota regionalna stanęła przed wielkim wyzwaniem i musiała solidarnie stanąć w obliczu postawionych zadań, a także włączyć się w starania o przywrócenie Narodowi Ukraińskiemu wolności i prawa do życia w niepodległym państwie. Seniorzy jednogłośnie wyrazili chęć wsparcia i pomocy dla obywateli Ukrainy. Posiedzenie to było również okazją do spotkania się członków Rady Senioralnej z Wojewódzką Radą Działalności Pożytku Publicznego. Integracja przedstawicieli trzeciego sektora z reprezentantami instytucji i organizacji związanych ze środowiskami senioralnymi odbyła się w Pałacu Dąbskich w Toruniu. Spotkanie zwieńczył koncert Rafała Zielińskiego.

W dniu 24 maja w siedzibie Zgromadzenia Sióstr Albertynek Posługujących Ubogim w Bydgoszczy odbyło się X posiedzenie II kadencji Wojewódzkiej Rady ds. Polityki Senioralnej. Na zaproszenie pani Krystyny Żejmo-Wysockiej, Przewodniczącej WRdsPS w posiedzeniu wzięła udział pani dr Anita Gałęska-Śliwka, która poprowadziła dla uczestników posiedzenia wykład nt. „Senior, a prawa pacjenta”. Stosownie do zapisów ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, szczegółowo zostały przedstawione prawa w szczególności do: - świadczeń zdrowotnych; - korzystania z rzetelnej, opartej na kryteriach medycznych listy oczekujących; - przejrzystej, obiektywnej, opartej na kryteriach medycznych, procedury ustalającej kolejność dostępu do tych świadczeń; - żądania drugiej opinii; - natychmiastowego udzielenia świadczeń zdrowotnych ze względu na zagrożenie zdrowia lub życia; - informacji o swoich prawach; - informacji o rodzaju i zakresie świadczeń udzielanych u danego świadczeniobiorcy; - informacji o swoim stanie zdrowia; - rezygnacji z otrzymania informacji; - wyrażenia świadomej zgody na udzielenie świadczenia zdrowotnego; - odmówić lub zażądać zaprzestania udzielania świadczenia.

W dalszej części posiedzenia wystąpiła pani Iwona Welnicka przedstawiając „Organizowanie wsparcia opiekuńczego dla osób starszych i niesamodzielnych w gminach województwa kujawsko-pomorskiego”.

W dniach 15-16 listopada w Centrum Sportu i Rekreacji Olender w Wielkiej Nieszawce k. Torunia odbyło się XI posiedzenie II kadencji Wojewódzkiej Rady ds. Polityki Senioralnej. W posiedzeniu wzięła udział pani Dagmara Angowska, kierownik Biura ds. Społecznych w Departamencie Funduszy Europejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa

Kujawsko-Pomorskiego, która przedstawiła temat „Możliwości oferowane przez Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego, dla grupy osób w wieku senioralnym, w okresie nowej perspektywy finansowej”.

Członkowie Rady omówili również szeroko zagadnienie „Wpływu pandemii na środowisko senioralne”, a w dalszej części Pani Ewa Zbelicka – członkini Rady, przedstawiła informacje z VIII Sesji Sprawozdawczo - Wyborczej inaugurującej IV kadencję Obywatelskiego Parlamentu Seniorów 2022 – 2025, który odbył się 7 listopada 2022 r. w Sejmie.

W kolejnym dniu posiedzenia wystąpił pan Maciej Smolarek - rzecznik prasowy Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu. Przedstawił on prelekcje na temat „Aktywizacja zawodowa i społeczna seniorów z uwzględnieniem ofert pracy dla seniorów na targach pracy – ujęte w planie pracy Wojewódzkiego Urzędu Pracy”, który został potem szeroko przedyskutowany przez Członków Rady pod kątem dostępnych możliwości w naszym województwie.

b) Forum Seniora

W dniu 13 września w auli Uniwersytetu Mikołaja Kopernika odbyło się Forum Seniora. W trakcie spotkania podjęto ważne zagadnienia dotyczące osób starszych. Podczas prelekcji omawiano tematy związane z rolą seniora we współczesnej rodzinie, ze zdrowiem, aktywnościami społecznymi seniorów. Ukazano także proces zmian cywilizacyjnych, w tym zmiany zachodzące w rodzinach. Była okazja dla osób starszych, by poszerzyć swoją wiedzę. Oprócz prelekcji, warsztatów, pogadarek zebrani mieli okazję odwiedzić stoiska partnerów wydarzenia, by pozyskać informacje nt. różnych zajęć, usług czy produktów. Był to również czas na spotkanie w gronie równolatków i serdeczne rozmowy.

c) Realizacja audycji telewizyjnych pn.: „Mocne Wsparcie”³

Realizacja i emisja w TVP Bydgoszcz, dwóch czterdziestominutowych audycji telewizyjnych pn. "Mocne Wsparcie" poruszających problemy społeczne takie jak: niepełnosprawność, przeciwdziałanie przemocy czy wsparcie rodzin w zależności od nasilenia problemów opiekuńczo-wychowawczych. Celem programu, poza ukazaniem możliwości wsparcia i rozwiązania danego problemu, wyjścia z trudnej sytuacji oraz uwrażliwienie odbiorców na problemy innych jest uczenie reakcji na m.in. przemoc, na zaniedbania wobec osób zależnych i jednocześnie zachęcanie świadków trudnych sytuacji do ich ujawniania.

Zrealizowano następujące odcinki:

- **24.05. – Adopcja krok po kroku**

³ Wszystkie odcinki dostępne pod adresem: [Mocne wsparcie \(tvp.pl\)](https://www.mocnewsparcie.tvp.pl)

Zaproszeni goście próbowali odpowiedzieć na pytania:

- Jak odczarować adopcję, co to jest adopcja?; Jakie mity mogą wciąż funkcjonować w opinii społecznej?; Jak kształtować pozytywny obraz osoby oddającej dziecko do adopcji- ze względu na dobro dziecka-i swoją sytuację życiową?; Kto ustala rodzinę adopcyjną?; Jak wyglądają główne etapy procesu adopcyjnego dla kandydatów dla rodziców adopcyjnych?; Jak długo po uzyskaniu opinii kwalifikacyjnej- czeka się na dziecko?; Kto może adoptować dziecko? Jakie wymagania należy spełnić?; Jakie są najczęściej motywacje przyszłych rodziców do tego rodzaju rodzicielstwa?; Czego mogą się spodziewać kandydaci na rodziców adopcyjnych po rozmowie z psychologiem w ośrodku adopcyjnym?; Jaki bagaż mają często adoptowane dzieci?; Na co powinni być też przygotowani rodzice? Jakież szczególne potrzeby często mają dzieci adopcyjne?; Z jakimi problemami po adopcji mogą się zmagać nowi rodzice?; Jak ośrodki adopcyjne wspierają rodziny po adopcji? Czy należałoby coś zmienić w prawie adopcyjnym? Z jakimi trudnościami spotykają się ośrodki adopcyjne?

Podczas emisji odcinka pokazano 2 materiały filmowe: reportaż z Diecezjalnego Ośrodka Adopcyjno-Opiekuńczego w Toruniu oraz z Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Adopcyjnego w Toruniu.

Premierowy odcinek obejrzało 62 971 widzów, powtórka odcinka cieszyła się również sporym zainteresowaniem, obejrzało ją 31 380 osób⁴.

• 07.06. – Być ojcem

Zaproszeni goście próbowali odpowiedzieć na pytania:

- Ojciec w kryzysie? Co to oznacza?; Jak zmieniły się tradycyjne funkcje ojca w rodzinie?; (Mężczyzna miał zapewnić warunki rozwoju rodziny i czuwać nad wszechstronnym rozwojem jego członków; dzisiaj- to też ochrona przed zagrożeniami współczesnego świata); Jaka jest rola ojca w wychowaniu i rozwoju dziecka?; Ojcowie w dużej mierze odpowiadają też za socjalizację dziecka...Jaka rolę odgrywa ojciec w życiu córki, a jaką w życiu syna?; Czy brak ojca w sposób fizyczny lub ojciec źle sprawujący swoje funkcje w rodzinie zawsze w dużej mierze decydują o problemach dziecka, popadnięciu w nałogi lub różnych patologiach społecznych?; Dlaczego jest potrzeba organizacji warsztatów dla ojców?; Jak samorząd województwa wspiera ojców w pełnieniu swojej roli? Jak można pomóc ojcom odnaleźć się w zmieniającym świecie?; Co to znaczy zatem być dobrym i odpowiedzialnym ojcem?; Jak się do tej roli przygotować, gdy nie mamy na przykład dobrych wzorców wyniesionych z domu?; Jak być ojcem zaangażowanym, czyli jak rozwijać swoje ojcostwo?; Ostatnio modne staje się inicjowanie klubów ojcowskich. Czy warto skorzystać z takiej inicjatywy?; Dlaczego zabieganie o dobro rodziny staje się na każdym szczeblu- także samorządowym- wyrazem szczególnej troski, która wymaga podjęcia konkretnych i całościowych zadań?; Jak jest rola rodziny w wychowaniu dziecka? Co dostajemy od rodziny?; Jakie relacje są najważniejsze

⁴ Badanie zasięgów widowni pasm, w których nastąpiła emisja odcinka audycji pt.: „MOCNE WSPARCIE”, zostało przeprowadzone na podstawie danych dostarczonych przez Nielsen Audience Measurement (AGB Nielsen Media Research Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie) dla kanału TVP3 Regionalna, gdzie grupę odbiorców stanowili widzowie TVP Bydgoszcz

między rodzicami a dziećmi?; Na czym polega też mądrość rodziny? Czy również na tym, że warto sięgać po pomoc, gdy dzieje się źle w rodzinie? Gdzie szukać pomocy?

Podczas emisji odcinka pokazano materiał filmowy pochodzący ze Święta Rodziny we Włocławku.

Premierowy odcinek obejrzało 21 709 widzów, powtórkę odcinka obejrzało 5 478 osób⁵.

5) Wsparcie technologiczne (przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu):

Realizacja projektu „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu osób najuboższych oraz niepełnosprawnych I i II edycja” zakończyła się w roku 2021. W roku 2022 udzielano wsparcia osobom biorącym udział w obu edycjach projektu poprzez przekazywanie kodów umożliwiających dalsze użytkowanie komputerów przekazanych na własność beneficjentom projektu.

Ad 3. W ramach 3 działania: „Wspieranie rodzin w pełnieniu opieki nad osobami niesamodzielnymi realizowane przez inne podmioty w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie” realizowane było wsparcie poprzez zlecenie realizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym działającym w środowiskach lokalnych w ramach otwartych konkursów ofert oraz w trybie pozakonkursowym, to:

- „*Wspieranie zajęć rozwojowych dla dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym*” – konkurs ofert nr 6 wraz z trybem uproszczonym (planowana kwota 280 000,00 zł – wydano 278 457,74zł);

Ostatecznie w ramach konkursu wraz z trybem uproszczonym 36 podmiotów otrzymało dofinansowanie; zrealizowano 36 projektów m.in.: *„Wakacje na wsi-zajęcia sportowe, edukacyjne i integracyjne dla dzieci ze wsi Pruskie”* Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Pruskie; *„Inność jest mi obca”- warsztaty rozwijające dla dzieci zagrożonych wykluczeniem społecznym- III edycja*”- Fundacja „Całym Sercem”; *Odkrywamy piękno naszej Ojczyzny - Wybrzeże Słowińskie* - Stowarzyszenie Opieki Nad Dziećmi Opuszczonymi p.n. Oratorium Im. bł. ks. Br. Markiewicza; *Półkolonie na medal - wakacje w mieście nie muszą być nudne!* - Fundacja Pałuki; *Pracownia rozwoju* - Fundacja Pomocy Samotnym Matkom. Wśród zrealizowanych zadań były zajęcia rozwojowe dla dzieci i młodzieży, zajęcia poszerzające wiedzę i zainteresowanie, warsztaty ekologiczne, zajęcia sportowe, edukacyjne, integracyjne, taneczne, jogowe, wyjazdy i półkolonie.

- „*Wspieranie prac wychowawczych z dziećmi i młodzieżą realizowanych przez organizacje młodzieżowe*” – konkurs ofert nr 7 (planowana kwota 230 000,00 zł – wydano 230 000,00 zł); Uchwałą Nr 9/294/22 Zarządu Województwa Kujawsko - Pomorskiego z dnia 9 marca 2022 roku dofinansowanie otrzymało 15 podmiotów, na realizację 15 zadań. Zrealizowano m.in.

⁵ Badanie zasięgu widowni pasm, w których nastąpiła emisja odcinka audycji pt.: „MOCNE WSPARCIE”, zostało przeprowadzone na podstawie danych dostarczonych przez Nielsen Audience Measurement (AGB Nielsen Media Research Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie) dla kanału TVP3 Regionalna, gdzie grupę odbiorców stanowili widzowie TVP Bydgoszcz

projekty jak: „*Misja - odpowiedzialna służba*” – Chorągiew Kujawsko-Pomorska ZHP/ Hufiec Bydgoszcz Miasto; *HARCOWANIE TO WYZWANIE - metoda harcerska sposobem na organizację czasu wolnego* – Chorągiew Kujawsko-Pomorska ZHP; *Akademia Młodego Strażaka 2022 - Ochotnicza Straż Pożarna Płonno*; „*Zwierciadło III*” – Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne „Burchat”; „*Sport zamiast komputera*” – Uczniowski Klub Sportowy „Cyprianka” czy „*Wyjazd integracyjno-uspołeczniający dzieci i młodzieży zrzeszonych w Stowarzyszeniu Servi 2022* – Stowarzyszenie SERVI. Głównym celem zrealizowanych projektów było krzewienie postawy patriotyzmu wśród dzieci i młodzieży oraz wzrost ich poziomu uspołecznienia i integracji ze społeczeństwem. Zrealizowano zajęcia i zawody sportowe, rajdy, biwaki, obozy, wyjazdy integracyjne, zjazdy, szkolenia.

- „*Wspieranie aktywizacji i integracji społecznej seniorów*” – konkurs ofert nr 8 (planowana kwota 100 000,00 zł – wydano 100 000,00 zł);

Po ocenie wniosków wybrano 21 ofert, które otrzymały wsparcie Uchwałą Nr 9/295/22 Zarządu Województwa Kujawsko - Pomorskiego z dnia 9 marca 2022 roku. W ramach trybu uproszczonego przyznano dofinansowanie 2 ofertom. W sumie zostały zrealizowane 23 projekty m.in.: „*Aktywni z seniorem*” – Stowarzyszenie Nasza Ostoja; „*Aktywni 60 +*”- Stowarzyszenie Kulturalne "Serpentina"; *Międzypokoleniowa wymiana doświadczeń - Fundacja Caietanus*; *Z ciekawością między pokolenia - Stowarzyszenie Prometeja czy Aktywni-Samodzielni-Szczęśliwi - Fundacja "Światło"*. Zrealizowane projekty wpłynęły na lepszą integrację osób starszych z młodszym pokoleniem oraz wsparły aktywność społeczną starszych. Odbyły się zajęcia z instruktorem nordic walking, warsztaty z dietetykiem, warsztaty kulinarne, rysunkowo-malarskie, rytmiczno-taneczne, teatralne, zajęcia fotograficzno-filmowe, spotkania: z psychologiem, prawnikiem, lekarzem, basen, siłownia, kręgielnia, kino, warsztaty wizażu itp.

- „*Wsparcie działań z zakresu opieki nad osobami przewlekle chorymi*” – konkurs ofert nr 9 (planowana kwota 250 000,00 zł – wydano 249 982,40 zł).

W ramach konkursu dofinansowanie otrzymało 19 podmiotów na realizację 19 projektów np.: „*Centrum Opieki Domowej przy Stowarzyszeniu Hospicjum Światło*” edycja 2022– Stowarzyszenie Hospicjum Światło; *Opieka Długoterminowa Osób Przewlekle i Obłożnie Chorych* – Toruńskie Centrum Caritas im. Błogosławionej Marii Karłowskiej; *Terapeuta z dostawą do domu* – Fundacja Aktywizacji i Integracji; *"SILNI DUCHEM" - Rehabilitacja chorych na Stwardnienie Rozsiane - Krajeńskie Stowarzyszenie Chorych Na Stwardnienie Rozsiane "SILNI DUCHEM"*; *DOŚWIADCZAM, JESTEM, CZUJĘ.* - Stowarzyszenie Nasza Ostoja. Wszystkie zrealizowane projekty służyły wsparciem osobom przewlekle chorym jak i ich opiekunom i rodzinom. W ramach zadania prowadzona była wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego, przeprowadzono zajęcia hipoterapeutyczne, rehabilitacyjne, zakupiono środki higieniczne i opatrunkowe oraz drobny sprzęt medyczny, przeprowadzono warsztaty psychoedukacyjne i terapeutyczne dla osób w depresji.

- „*Wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji rodzicielskich*” – konkurs ofert nr 19 wraz z trybem uproszczonym (planowana kwota 150 000,00 zł – wydano 149 994,75 zł).

W ramach konkursu (wraz z trybem uproszczonym) dofinansowanie zostało przyznane: 10 podmiotom w trybie konkursowym oraz 6 podmiotom w trybie uproszczonym. Wszystkie projekty (16 projektów) służyły wzmocnieniu potencjału rodziny, rozwojowi umiejętności wychowawczych i rodzicielskich przez organizację spotkań, warsztatów czy kursów dla rodziców lub zajęć wspólnych rodziców i ich dzieci np.: Fundacja "Całym Sercem" - "Droga do samodzielności poprzez rozwój umiejętności społecznych"; Fundacja Parasol – „Blżej siebie”; Stowarzyszenie Dobry Start – „W rodzinie siła”; Stowarzyszenie Gildia Superbohaterów – „Rodzina superdrużyna”.

Zbiorcze zestawienie liczbowe wg wartości i wskaźników właściwych dla CELU 1 Programu prezentuje poniższa tabela:

Tabela 1. Poprawa funkcjonowania rodziny w środowisku lokalnym poprzez tworzenie społecznej sieci jej wsparcia

Lp.	Wskaźnik	Wartość bazowa dla 2013 roku	Wartość osiągnięta		Wartość docelowa do 2020 roku (cały okres realizacji Programu)
			łącznie w latach: 2014 – 2019	w 2020 roku	
1.	Liczba przeprowadzonych szkoleń i warsztatów dla osób pracujących z rodzinami i dziećmi	6	94	6	21
2.	Liczba uczestników szkoleń i warsztatów dla osób pracujących z rodzinami i dziećmi	340	2209	223	1500
3.	Liczba przeprowadzonych akcji społecznych na rzecz promowania wartości rodziny i dziecka	3	17	3	24
4.	Liczba Regionalnego Centrum dla Rodzin	0	0	1	1
5.	Liczba Lokalnych Centrów dla Rodzin	0	0	23	23 jednostek lokalnych
6.	Liczba raportów z badań i analiz przeprowadzonych przez Regionalne Centrum dla Rodzin	0	0	Brak danych	6

7.	Liczba beneficjentów ostatecznych działań konkursowych	Wartość wskaźnika była niemożliwa do określenia na etapie projektowania Programu	43 886	6521	Wartość wskaźnika nie została określona
----	--	--	--------	------	---

Zgodnie z przyjętym Planem działań na 2022 rok, przeprowadzono 6 szkoleń/warsztatów, w których uczestniczyło 143 osób. Przeprowadzono 4 akcje społeczne⁶ a liczba beneficjentów ostatecznych działań konkursowych wyniosła 7 137⁷.

CEL 2: Zwiększenie dostępności usług dla rodzin ze szczególnymi potrzebami

Działania zaplanowane dla realizacji tego celu to:

1. Opracowanie i wdrożenie Kujawsko-Pomorskiej Karty Dużej Rodziny,
2. Projekt „Aktywna Mama, aktywny Tata”

Ad. 1. Opracowanie i wdrożenie Kujawsko-Pomorskiej Karty Dużej Rodziny

W związku z upowszechnieniem się ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny, jest ona wykorzystywana jako dokument potwierdzający uprawnienia do korzystania z wprowadzonych także przez samorząd województwa kujawsko-pomorskiego uprawnień dla rodzin wielodzietnych.⁸ To rozwiązanie pozwala na korzystanie z uprawnień w ramach ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny i Kujawsko-Pomorskiego komponentu Karty Dużej Rodziny na podstawie jednej karty.⁹

Ad. 2. Projekt „Aktywna Mama, aktywny Tata”

Projekt „Aktywna Mama, aktywny Tata” współfinansowany jest ze środków Europejskiego

⁶ Akcje społeczne rozumiane są jako zestaw różnych działań (zdarzeń) zaplanowanych w konkretnym czasie, skierowanych do określonej grupy docelowej, której celem jest doprowadzenie do wzrostu wiedzy, zmiany myślenia, zachowania wobec określonego problemu społecznego. W 2022 roku w ramach akcji społecznych zrealizowano: cykl audycji telewizyjnych „Mocne Wsparcie”, konkurs literacki „Mój ojciec – jak dobrze być razem”, „Święto Rodziny”, Debaty o rodzinie.

⁷ Ilość beneficjentów ostatecznych z podziałem na poszczególne konkursy w 2022 r. (osoby tj.: dzieci, młodzież, dorośli i osoby starsze): konkurs nr 6 – ok. 1 249; konkurs nr 7 – ok. 3 909; konkurs nr 8 – ok. 640; konkurs nr 9 – ok. 519 oraz konkurs nr 17 – 820.

⁸ Uchwała Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 44/1459/14 z dnia 22 października 2014 r. w sprawie zwiększenia dostępności usług dla rodzin z województwa kujawsko-pomorskiego objętych rządowym programem dla rodzin wielodzietnych. Uchwała określa zasady i ramy działania Kujawsko-Pomorskiego komponentu Karty Dużej Rodziny.

⁹ Dostrzegając zbieżność obu propozycji Zarząd Województwa podjął decyzję o otwarciu oferty zniżek, oferowanych przez kujawsko-pomorskie samorządowe jednostki organizacyjne i podmioty prawne, dla których Samorząd Województwa jest organem właściwym, dla rodzin z obszaru całego kraju w ramach ogólnopolskiej KDR. W dniu 2 lipca 2015 r. na zaproszenie Pana Piotra Całbeckiego, Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego Pan Władysław Kosiniak-Kamysz, Minister Pracy i Polityki Społecznej, razem z Panem Marszałkiem uroczyście podpisali umowę o włączeniu oferty podmiotów samorządowych województwa kujawsko-pomorskiego do ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny.

Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014–2020, Oś priorytetowa 8 Aktywni na rynku pracy, Działanie 8.4 Godzenie życia zawodowego i rodzinnego, Poddziałanie 8.4.1 Wsparcie zatrudnienia osób pełniących funkcje opiekuńcze.

Okres realizacji projektu: 01.04.2019 r. – 30.11.2022 r.

Całkowita wartość projektu: 12 922 277,50 zł

Kwota dofinansowania: 12 276 163,62 zł

Cel projektu: zwiększenie aktywności zawodowej 1000 osób z terenu województwa kujawsko-pomorskiego pełniących funkcje opiekuńcze nad dziećmi do lat 3 i ich wspieranie w powrocie na rynek pracy poprzez sfinansowanie opieki nad dziećmi do lat 3 przez okres maksymalnie do 15 miesięcy oraz zaangażowanie 300 Uczestników Projektu bezrobotnych i biernych zawodowo w działania aktywizacyjne i szkoleniowe w okresie do 30.11.2022 r.

Uczestnicy projektu: osoby pracujące sprawujące opiekę nad dziećmi do lat 3 oraz osoby bezrobotne lub bierne zawodowo pozostające poza rynkiem pracy ze względu na obowiązek opieki nad dziećmi do lat 3, w tym osoby, które przerwały karierę zawodową ze względu na urodzenie dziecka lub przebywają na urlopie wychowawczym w rozumieniu ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.

W roku 2022 Uczestnicy Projektu korzystali z następujących form wsparcia: finansowanie opieki nad dziećmi do lat 3 w formie voucherów obejmujących pokrycie kosztów opieki nad dzieckiem:

- w żłobku;
- w klubie dziecięcym;
- wynagrodzenia opiekuna dziennego;
- pokrycia kosztów wynagrodzenia i kosztów składek na ubezpieczenie społeczne niani.

Ponadto dla osób biernych zawodowo przewidziano wsparcie aktywizacyjne i szkoleniowe wspierające powrót na rynek pracy w formie:

- indywidualnego doradztwa zawodowego;
- poradnictwa zawodowego;
- poradnictwa psychologicznego;
- pośrednictwa pracy;
- szkoleń zawodowych;
- staży.

W 2022 roku udział w projekcie rozpoczęło 6 nowych uczestników (6 kobiet) otrzymując refundację kosztów opieki nad dzieckiem do lat 3. Nowe uczestniczki były osobami bezrobotnymi, 3 uczestniczki skorzystały z doradztwa zawodowego, 2 bezrobotne skorzystały z poradnictwa, pośrednictwa zawodowego oferowanego przez urzędy pracy, 1 osoba odbyła szkolenie/kurs w ramach aktywizacji zawodowej.

CEL 3: Wzmocnienie rodzicielstwa i poprawa funkcjonowania pieczy zastępczej

Dla realizacji zdefiniowanego powyżej celu zaplanowano trzy działania:

1. Wspieranie rodzin zastępczych (prowadzenie procedur adopcyjnych, poradnictwo, szkolenia) i optymalizacja procedur adopcyjnych,
2. Prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych w zakresie pieczy zastępczej,

3. Rozwój infrastruktury instytucjonalnych form pieczy zastępczej realizowanych poprzez utworzenie Interwencyjnego Ośrodka Preadopcyjnego oraz Regionalnej Placówki Opiekuńczo-Terapeutycznej.

Ad. 1. Organizowanie i prowadzenie ośrodków adopcyjnych¹⁰ należy do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez samorząd województwa.¹¹

W województwie kujawsko-pomorskim realizacja przedmiotowych działań odbywa się w ramach funkcjonowania: jednostki organizacyjnej samorządu województwa tj. Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Adopcyjnego w Toruniu¹². Dodatkowo Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego Uchwałą Nr 46/2103/19 z dnia 28 listopada 2019 r. ogłosił otwarty konkurs ofert 1/2020 na wykonywanie zadań publicznych związanych z realizacją zadań zleconych Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego w latach 2020-2024 w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej przez podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego w obszarze wspierania działań z zakresu opieki adopcyjno-wychowawczej pn. „Prowadzenie niepublicznych ośrodków adopcyjnych w województwie kujawsko-pomorskim na lata 2020-2024” (od 2012 do 2019 roku samorząd województwa kujawsko-pomorskiego współfinansował działalność 2 niepublicznych ośrodków adopcyjnych w regionie). Celem ogłoszenia przedmiotowego konkursu ofert było wyłonienie ofert i zlecenie prowadzenia niepublicznych ośrodków adopcyjnych w województwie kujawsko-pomorskim na lata 2020-2024 podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego. Spośród wszystkich ofert poddanych ocenie merytorycznej do dofinansowania wybrano 2 oferty. W ten sposób w województwie kujawsko-pomorskim funkcjonują 2 ośrodki prowadzone przez organizacje pozarządowe tj. Diecezjalny Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy w Toruniu oraz Ośrodek Adopcyjny Caritas Diecezji Bydgoskiej im. Św. Jana Pawła II w Bydgoszczy. Kwota dofinansowania przeznaczona na realizację nowo wybranych zadań w ramach otwartego konkursu nr 1/2020 wynosi 430,000.00 zł. na dany rok.

Wysokość dotacji jest w każdym roku realizacji zadania ustalana odrębnie w zależności od poziomu zaangażowania środków budżetu państwa w ramach dotacji celowej.

Realizacja procedur związanych z przebiegiem procesu adopcyjnego należy do wyłącznej kompetencji ośrodków adopcyjnych. Ich zadania, określone w ustawie o wspieraniu rodziny, obejmują, w szczególności, kwalifikację dzieci zgłoszonych do przysposobienia, poszukiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny adopcyjnej właściwej ze względu na potrzeby dziecka i ich przygotowanie, a także współpracę z podmiotami właściwymi w zakresie wspierania rodziny w celu m.in. pozyskiwania informacji o dzieciach kwalifikujących się do przysposobienia.¹³

¹⁰ Art. 184 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej (Dz.U.2021 poz. 159)

¹¹ (zgodnie z art. 14 ust.1 pkt 4a ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie województwa, samorząd województwa wykonuje zadania o charakterze wojewódzkim określone ustawami w szczególności w zakresie m.in. wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, W celu wykonywania zadań, województwo na mocy art. 8 ust. 1 ww. ustawy, tworzy wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne oraz może zawierać umowy z innymi podmiotami (Dz.U. 2020 poz. 1668.)

¹² Powołany na podstawie Uchwały Nr XVI/ 303/11 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 19 grudnia 2011 roku, w sprawie utworzenia i nadania statutu Kujawsko – Pomorskiemu Ośrodkowi Adopcyjnemu w Toruniu

¹³ Art. 156 ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej

a) Kujawsko-Pomorski Ośrodek Adopcyjny w Toruniu ¹⁴.

Ośrodek realizuje zadania z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych ustawami samorządowi województwa finansowanych z dotacji celowych budżetu państwa poprzez utworzone w tym celu zadanie pod nazwą „Kujawsko-Pomorski Ośrodek Adopcyjny w Toruniu – utrzymanie jednostki”. Podstawą wprowadzenia do budżetu środków na to zadanie były decyzje Wojewody Kujawsko-Pomorskiego:

Nr WFB.I.3120.1.1.2022 z dnia 16 lutego 2022 r. na kwotę 2.707.000,00 zł;

Nr WFB.I.3120.2.49.2022 z dnia 6 października 2022 r. na kwotę 69.559,00 zł;

Nr WFB.I.3120.2.50.2022 z dnia 7 października 2022 r. na kwotę 51.007,49 zł;

Nr WFB.I.3120.2.51.2022 z dnia 10 października 2022 r. na kwotę 218.450,53 zł;

Nr WFB.I.3120.3.83.2022 z dnia 17 listopada 2022 r. na kwotę 58.465,00 zł.

Plan finansowy jednostki na dzień 31.12.2022 r. wynosił 3.104.482,02 zł, natomiast wykonane wydatki to 3.104.050,98 zł (tj. 99,99% wykonania planu finansowego). Zgodnie z projektem budżetu środki te zostały przeznaczone na wydatki związane z utrzymaniem i funkcjonowaniem jednostki oraz działania promocyjne zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Na wydatki złożyły się:

- wynagrodzenia osobowe i bezosobowe wraz z pochodnymi oraz odpisy na ZFŚS pracowników czterech Oddziałów Ośrodka zatrudnionych na 33,94 etatu – 2.677.601,59 zł,
- na pozostałe wydatki – 426.449,39 zł w tym:
 - opłaty za media: energię ciepłą, elektryczną, wodę, ścieki, usługi telekomunikacyjne, wywóz odpadów, podatek od nieruchomości, ubezpieczenie majątkowe, składki na PFRON, czynsz najmu pomieszczeń – 109.426,92 zł;
 - usługi w tym: informatyczne, nadzoru inspektora ochrony danych osobowych, z zakresu BHP, p-poż., OC, napraw urządzeń biurowych, bieżącej konserwacji pomieszczeń biurowych, wykonania wstępnych i okresowych badań lekarskich pracowników, opłaty roczne za używanie programów komputerowych oraz usługi pocztowe, transportowe, wywóz odpadów, ścieki itp. – 111.577,19 zł;
 - zakup sprzętu biurowego w tym: laptopów, pakietów Office, drukarek i monitorów w związku z wprowadzeniem w 2023 roku systemu informatycznego ADOPCJA, zakup mebli na wyposażenie Oddziału w Bydgoszczy, zakup materiałów biurowych, środków czystości, płynów dezynfekujących oraz środków ochrony osobistej dla pracowników, zakup tonerów, wody, literatury fachowej dla pracowników, testów psychologicznych do badań dzieci i kandydatów na rodziny adopcyjne – 157.882,73 zł;
 - szkolenia oraz wyjazdy i przejazdy służbowe pracowników m.in. na wywiady adopcyjne, nadzory nad przebiegiem styczności kandydatów na rodziców adopcyjnych z dzieckiem oraz zespoły do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka – 31.848,56 zł
 - działania informacyjne i organizacja festynu promującego ideę adopcji – 15.713,19 zł.

¹⁴ Więcej informacji na stronie: <http://www.k-poa.torun.pl/>

Niewykorzystane środki na dzień 31.12.2022 r. to 431,04 zł co stanowi 0,01% przyznanej dotacji. Przyczyną niewykorzystania dotacji w 100% była absencja chorobowa pracowników w m-cu grudniu.

Liczbowe określenie skali działań podjętych przez K-POA w Toruniu (wraz z oddziałami w Bydgoszczy, Włocławku i Jaksicach) w 2022 roku:

- 119 osób ukończyło szkolenie dla kandydatów na rodziców adopcyjnych
- 2 952 osób skorzystało z działalności diagnostyczno-konsultacyjnej Ośrodka
- Liczba nowopowstałych rodzin adopcyjnych: 147
- Liczba dzieci przysposobionych do adopcji: 161
- Udzielono 1 135 razy wsparcia psychologiczno-pedagogicznego
- 35 osób ukończyło szkolenie dla kandydatów na rodziny zastępcze

- b) Diecezjalny Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy w Toruniu** otrzymał w roku 2022 na wsparcie procedur adopcyjnych 250 000,00 zł, kwota ta została przeznaczona na: wynagrodzenia pracowników (przeprowadzenie szkoleń dla rodzin adopcyjnych, szkoleń na rodziny zastępcze, kwalifikacja dzieci czy poradnictwo). Zakupiono materiały szkoleniowe (arkusze do testów psychologicznych) i artykuły spożywcze. Zakupiono również materiały biurowe, środki czystości, pokryto koszty podróży służbowych, regulowano: koszty eksploatacyjne, utrzymanie strony internetowej (opłata roczna za domenę) oraz opłaty pocztowe i telekomunikacyjne. W ramach wyposażenia biura zakupiono: 2 szt. telefonów komórkowych, drukarkę HP wraz z tonerami; laptopa wraz z akcesoriami, oprogramowanie MS Office wraz z kosztem usługi informatycznej, aktualizację oprogramowania kadrowo-księgowego; szafę żaluzjową, 2 szt. kontenerków, mikrofalówki, czajnika, oczyszczaczy powietrza z filtrami; modernizacja istniejącego w budynku domofonu. Dokonano remontu i malowania ścian w pomieszczeniach Ośrodka ze względu na zły stan ścian po użytkowaniu i zalaniu z nieszczelnego dachu.

Liczbowe określenie skali działań podjętych przez Ośrodek w 2022 roku:

- Szkolenia: 2 grupy (34 osoby) w ramach autorskiego programu „Adopcja jako dar miłości”. Wydano 46 opinii o kwalifikacjach osobistych dla kandydatów do przysposobienia dziecka.
- Warsztaty z zakresu wzmocnienia prawidłowej motywacji kandydatów do przysposobienia dziecka dla 34 osób.
- Przeprowadzono diagnozy psychologiczne dla 49 osób oraz wywiady adopcyjne dla kandydatów do adopcji 35x.
- Zakończono procedury przysposobienia 35 dzieci (uprawomocnione postanowienia sądów) W trakcie procedury jest 16 dzieci.
- Liczba nowopowstałych rodzin adopcyjnych: 29.
- Oferowano pomoc psychologiczną i pedagogiczną.
- Prowadzono poradnictwo: 1079x, w tym dla rodzin przysposabiających 992x, dla osób niepozostających w związku małżeńskim 69x i dla rodzin naturalnych 18x.

- Udzielono wsparcia psychologiczno-pedagogicznego w postępowaniu postadopcyjnym 127x.
 - Na bieżąco kwalifikacja dzieci: 15, dokonano doboru rodziny dla 55 dzieci.
 - Współpraca z sądami opiekuńczymi, m.in. dla 36 dzieci złożono wnioski o przysposobienie.
 - Sprawowanie nadzoru nad przebiegiem pieczy i składanie sprawozdań do sądów (psycholog 44x badał więź powstałą między przysposabiającymi a przysposabianym w okresie pieczy).
 - Wydano 28 opinii w trybie artykułu 586 §4 i 5 kpc oraz złożono 37 sprawozdań do sądu.
 - Współpraca z rodzinami i instytucjonalnymi formami opieki zastępczej, OPS, Domem Samotnej Matki, Centralnym i Wojewódzkim Bankiem Danych.
 - Promowano ideę adopcji poprzez informacje na facebooku, stronie internetowej, poprzez plakaty, ulotki, teczki, wykłady dla studentów oraz na spotkaniach przedmażeńskich.
 - Zapewnienie opieki nad kobietami w ciąży i samotnie wychowującymi dzieci.¹⁵
- c) Na utrzymanie i funkcjonowanie **Ośrodka Adopcyjnego Caritas Diecezji Bydgoskiej im. Św. Jana Pawła II w Bydgoszczy** w roku 2022 przyznano dotację w wysokości 180 000,00 zł, kwota została wydatkowana na: wynagrodzenia: kierownika oraz pracowników – dwóch psychologów (umowa o pracę), psychologa (umowa cywilnoprawna) oraz dwóch dodatkowych psychologów zatrudnionych do realizacji warsztaty psychoedukacyjnego oraz szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Dodatkowo dokonano zakupu: - materiałów papierniczych, pomocy dydaktycznych, materiałów szkoleniowych i testów psychologicznych, - pokryto koszty podróży służbowych, - zakup art. do poczęstunku, - wydatkowano środki na szkolenia pracowników ośrodka. W ramach kosztów administracyjnych wydatkowano środki na pokrycie kosztów wynagrodzeń dla specjalisty ds. rozliczeń, materiałów biurowych, telefonów, opłat pocztowych oraz na wyposażenie.

Liczbowe określenie skali działań podjętych przez Ośrodek w 2022 roku:

- Diagnoza kandydatów do przysposobienia – 55 osób (28 rodzin);
- Szkolenie kandydatów do przysposobienia – przeprowadzono i zakończono 2 grupy szkoleniowe 2022: I/2022 i II/2022 – 18 osób – 9 rodzin. Grupa III/2022 rozpoczęła szkolenie – 5 rodzin (10 osób);
- Liczba nowopowstałych rodzin adopcyjnych: 10 rodzin (z czego 5 - zakończone procedury, 5- rodziny, w których dzieci są umieszczone, bez zakończenia procedury w 2022);
- Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach adopcyjnych – 10 dzieci (5 dzieci – zakończone procedury/ 5 dzieci – procedury w toku – dzieci przebywają w rodzinach);
- Przygotowanie cyklu warsztatów psychoedukacyjnych dla rodzin – 1 warsztat „Adopcyjne rozmowy o traumie i nie tylko” – 01.12.2022 r. (8 rodzin (10 osób)).

¹⁵ Więcej informacji na stronie: <http://doao-torun.pl/>

- Pomoc i wsparcie pedagogiczno-psychologiczne dla istniejących rodzin adopcyjnych konsultacje indywidualne – 24 rodziny – 51 konsultacji oraz działalność edukacyjna w mediach społecznościowych (Facebook).
- Współpraca z instytucjami i organizacjami z obszaru pomocy społecznej oraz sądami
- Promowano ideę adopcji poprzez działania informacyjne i edukacyjne jak: dyżur telefoniczny, strona internetowa, facebook.
- Pomoc i wsparcie rodzin biologicznych, w tym matek zamierzających wyrazić zgodę na przysposobienie – 4 rodziny¹⁶

Ad.2. Z art. 156 ust. 1 pkt 1a ustawy o wspieraniu rodziny wynika obowiązek poszukiwania przez ośrodki adopcyjne kandydatów do przysposobienia dziecka. Wszystkie ośrodki adopcyjne podejmowały działania propagujące adopcję, których celem było pozyskiwanie kandydatów na rodziców adopcyjnych. Polegały one m.in. na: zamieszczaniu na stronach internetowych ośrodków informacji o tematyce adopcyjnej, kolportażu książek, ulotek, plakatów, biuletynów, udziale pracowników ośrodków w audycjach radiowych, telewizyjnych, reportażach, wypowiedziach w artykułach prasowych, organizowaniu spotkań rodzin adopcyjnych.

W ramach działań informacyjnych i promocyjnych w zakresie pieczy zastępczej Kujawsko-Pomorski Ośrodek Adopcyjny w Toruniu przeprowadził w 2022 roku następujące działania:

- udział w konferencjach, zjazdach, sympozjach – 24
- spotkania z dyrektorami instytucjonalnej pieczy zastępczej – 21
- kampanie promujące ideę adopcji (drzwi otwarte, audycje radiowo-telewizyjne, prasa, publikacje, festyn promujący ideę adopcji) – 19

Ad. 3. Rozwój infrastruktury instytucjonalnych form pieczy zastępczej realizowanych poprzez utworzenie Interwencyjnego Ośrodka Preadopcyjnego oraz Regionalnej Placówki Opiekuńczo-Terapeutycznej.

W roku 2021 dokonano ponownej analizy potrzeb powiatów pod kątem potrzeb utworzenia placówek: regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej i interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego. Wnioski z badań:

Dzięki utworzeniu w/w placówek w regionie dzieci będą miały zapewnioną profesjonalną, wielospecjalistyczną pomoc medyczną i odpowiednią, systematyczną rehabilitację, pozwoliło by to na umieszczanie dzieci w pobliżu ich miejsca zamieszkania, zwiększy szanse dziecka na utrzymanie relacji i kontaktów z rodziną pochodzenia. Placówki te wzbogacą ofertę wsparcia i pomocy najbardziej potrzebującym mieszkańcom naszego regionu.

¹⁶ Więcej informacji na stronie: <http://www.bydgoszcz.caritas.pl/pl/o-nas/placowki-caritas-diecezji-bydgoskiej/osrodek-adopcyjny-im-bl-jana-pawla-ii/>

Zbiornicze zestawienie liczbowe wg wartości i wskaźników właściwych dla CELU 3 Programu prezentuje poniższa tabela:

Tabela 2. Wzmocnienie rodzicielstwa i poprawa funkcjonowania pieczy zastępczej. Dane dla roku 2020

Lp.	Wskaźnik	Wartość bazowa dla 2013 roku	Wartość osiągnięta		Wartość docelowa do 2020 roku (cały okres realizacji Programu)
			łącznie w latach 2014 - 2019	w 2020 roku	
1.	Liczba nowopowstałych rodzin adopcyjnych	187	929	137	1320
2.	Liczba dzieci przysposobionych do adopcji	250	1045	157	1800
3.	Liczba kampanii promujących adopcje zrealizowanych przez Kujawsko-Pomorskie Centrum Adopcyjne	0	33	8	4
4.	Liczba utworzonych Interwencyjnych Ośrodków Preadopcyjnych	0	0	0	1
5.	Liczba utworzonych Regionalnych Placówek Opiekuńczo-Terapeutycznych	0	0	0	1

Zgodnie z przyjętym Planem działań na 2022 rok, powstało: 186 rodzin adopcyjnych a 206 dzieci przysposobiono do adopcji. Przeprowadzono 19 kampanii promujących ideę adopcji.

Podsumowanie

Działania zrealizowane w 2022 r. w ramach Programu sfinansowane zostały z zadań zapisanych w budżecie województwa kujawsko-pomorskiego pod nazwą:

- ❖ Kujawsko-Pomorski Program Wspierania Rodzin - W/N/855/7/Progr.Ws.Rodz.;
- ❖ GRANTY – Wspieranie zajęć rozwojowych dla dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym – W/N/855/8/Granty;
- ❖ GRANTY – Wspieranie prac wychowawczych z dziećmi i młodzieżą realizowanych przez organizacje młodzieżowe – W/N/855/9/Granty;

- ❖ GRANTY – Wspieranie aktywizacji i integracji społecznej seniorów – W/N/855/10/Granty;
- ❖ GRANTY – Wsparcie działań z zakresu opieki nad osobami przewlekle chorymi – W/N/855/11/Granty;
- ❖ GRANTY – Wspieranie działań z zakresu opieki adopcyjno-wychowawczej – W/N/855/4/Granty;
- ❖ GRANTY – Wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji rodzicielskich – W/N/855/12/Granty;
- ❖ W/N/855/13/WRPS – Wojewódzka Rada ds. Polityki Senioralnej;
- ❖ Kujawsko-Pomorski Ośrodek Adopcyjny w Toruniu – utrzymanie jednostki – W/N/855/3/Utrzym.J;
- ❖ Rodzina w Centrum – 3 D/N/RPO2/9.3.2/3;
- ❖ Wsparcie zatrudnienia osób pełniących funkcje opiekuńcze – W/N/852/41/RPO2/8.4.1

Wydatki na realizację poszczególnych CELÓW Programu przedstawiono w Tabeli 3

Tabela 3. Podsumowanie wydatków poniesionych w roku 2022 na realizację Programu¹⁷

Lp.	Działanie	Kwota w zł
Cel 1. Poprawa funkcjonowania rodziny w środowisku lokalnym poprzez tworzenie społecznej sieci wsparcia		
1.	Utworzenie Regionalnego Centrum Wspierania Rodziny	Środki nie ujęte w planie działań programu na 2022 rok
2.	Wszechstronna promocja rodziny	157 401,44
3.	Wspieranie rodzin w pełnieniu opieki nad osobami niesamodzielnymi realizowana przez inne podmioty w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie	1 008 434,89
Cel 2. Zwiększenie dostępności usług dla rodzin ze szczególnymi potrzebami		
1.	Opracowanie i wdrożenie Kujawsko-Pomorskiej Karty Dużej Rodziny	0,00
2.	Zainicjowanie prac na rzecz wprowadzenia Kujawsko-Pomorskiego Bonu Wsparcia Rodziny poprzez projekty pilotażowe	Środki nie ujęte w planie działań programu na 2022 rok
Cel 3. Wzmocnienie rodzicielstwa i poprawa funkcjonowania pieczy zastępczej		
1.	Wspieranie rodzin zastępczych i optymalizacja procedur adopcyjnych	

¹⁷ Dane na podstawie Sprawozdań z wykonania planu finansowego zadań budżetowych za 2022 rok

2.	Prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych w zakresie pieczy zastępczej ¹⁹	3 534 050,98 ¹⁸
3.	Rozwój infrastruktury instytucjonalnych form pieczy zastępczej realizowanych poprzez utworzenie Interwencyjnego Ośrodka Preadopcyjnego oraz Regionalnej Placówki Opiekuńczo-Terapeutycznej	0,00
Razem		4 699 887,31

**p.o. Dyrektora Departamentu
Spraw Społecznych i Zdrowia
(1)
Krystyna Żejmo-Wysocka**

¹⁸ Dotacja celowa z budżetu państwa

¹⁹ Przedmiotowe koszty zostały uwzględnione w kategorii *Wspieranie rodzin zastępczych i optymalizacja procedur adopcyjnych* – ośrodki ze względu na jednorodne koszty osobowe nie prowadzą wydzielonej księgowości dla zadań promocyjnych